

Můj život s violoncellem

Když mě rodiče přihlásili někdy v roce 1967 do hudebky v Hodoníně, maminka se rozhodla pro cello, neboť, jak říkala, „housle skřípou, harmonika se hodí akorát do hospody a na klavír nemáme ani peníze, ani místo v bytě“. Musím říct, že jsem jí za to rozhodnutí dodnes vděčný.

PŘIPRAVIL: JAROSLAV OLIN NEJEZCHLEBA

V roce 1973 jsem začal hrát s cimbálovou muzikou Písečan. Musel jsem si vymýšlet druhé i třetí hlasy v melodiích, kontrapunktické pochody, dopořít harmonický doprovod či posílit basovou linku. Byla to vlastně velká škola improvizace i kázně.

Během šestiletého studia na brněnské konzervatoři jsem si, doufám, vylepšil techniku i přednes, užil jsem si sólového i orchestrálního hraní. Osud mě ale nakonec zavál do tzv. lehčí múzy. Zásadními kapelami, s kterými jsem hrál, byly skupiny Marsyas, ETC Vladimíra Mišíka a Ivan Hlas Trio.

V Marsyas jsem hrál na své původní klasické cello od houslaře Ignatia Markerta. Už tehdy ale bylo nutné opatřit jej snímačem. Tehdy jsem ještě neměl pro nástroj kombi zvuk mi zvukař pouštěl do odposlechového monitoru. V téhle kapele vznikly i zárodky mých prvních aranžérských pokusů, například v písničce Marsyas a Apollón jsem vymyslel postup hlasů violoncella a elektrické kytary. Obecně musím říct, že kdykoliv jsem později aranžoval písně, ve kterých jsem používal cello, vždycky jsem se snažil, aby z písničky tento nástroj netrčel a nestrhával na sebe pozornost, aby specifická barva cello spíš podpořila plasticitu zvuku.

Když jsem začal hrát v kapele ETC s Vládou Mišíkem, bylo jasné, že na klasické cello v této poměrně hlasité skupině hrát nemůžu, nástroj se často „rozhoukával“. Proto jsem se pokusil postavit si „elektrické“ cello z dřevěného masivu. Po mnoha pokusech

Olin Nejezchleba
foto: Ivan Prokop

s ozvučením tohoto nástroje různými druhy snímačů jsem nakonec skončil u varianty „nalepovacích“ snímačů umístěných na kobylce. Tento zvuk mi vyhovuje a na tento nástroj hraji takřka 30 let. Používám jej i dnes, kdy nejvíc vystupuji se skupinou Ivan Hlas Trio. Tahle kapela mi umožňuje využít tohoto nástroje vlastně nejvíc v mé hudební kariéře. Zde můžu uplatnit plnou škálu zvuků nástroje — od hraní melodií přes harmonicko-rytmické doprovody až po basový fundament. Často jej využívám jako baskytaru — pizzicato na basových strunách zní výborně —, neboť dřevěný masiv těla je schopen udržet tón déle než klasické

violoncello. Jsem moc rád, že mám v téhle partě velkou možnost improvizace, na každém koncertě se snažím v místech, kde to jde, hrát pokaždé trochu jinak. Člověka to udržuje ve střehu a zabraňuje mu to v úpadku do stereotypu, což se může v okamžiku, kdy hrajete nějakou dobu stejný repertoár, snadno stát.

K ozvučení cello na pódiu používám kombo značky Vector. Z „krabiček“ používám jen digitální delay a volume pedál. Jsem toho názoru, že pokud člověk tón správně neutvoří prsty a smyčcem, žádné „krabičky“ mu nepomůžou.

Dnes občas hraji na koncertech i na elektrické cello slovenského výrobce pana Brichty. Má blíž ke kontrabasovému zvuku, zvláště pizzicata v basech zní překrásně. A ve studiu? Tam samozřejmě vítězí klasika.

S violoncellem jsem prožil vlastně celý život a jsem tomu rád. Můžu jen děkovat za možnost zahrát si a improvizovat s Vládou Mertou, Honzou Hrubým, Petrem Skoumalem, Michalem Prokopem, Radúzou, Zuzkou Navarovou, Annou K. a mnoha dalšími, s kterými jsem spolupracoval mimo svou „domovskou“ kapelu. Důležitým souborem je pro mě i skupina Njorek, kde jsem se vlastně poprvé musel naučit skloubit sólový zpěv s hraním melodií.

V nejbližších dnech mi vyjde nová písničková CD Nečekaná návštěva. Ale cello tam moc nečekejte. Čím jsem starší, tím víc se držím hesla „cello jako šafrán, ale hezky“! ☺